

Λιζ Τρας: Η «νέα θάτσερ» διχάζει προτού καν αναλάβει

Η επίσημη ανακοίνωση αναμένεται το απόγευμα της Δευτέρας, 5 Σεπτεμβρίου. Η πολυήμερη εσωκομματική ψηφοφορία που προηγήθηκε, εν μέσω θέρους, για την εκλογή του διαδόχου του Μπόρις Τζόνσον στην ηγεσία της κυβερνώσας παράταξης στο Ηνωμένο Βασίλειο, ολοκληρώθηκε μόλις την περασμένη Παρασκευή. Ωστόσο αγωνία δεν φαίνεται να υπάρχει, ή μάλλον υπάρχει... πλην όμως όχι για το όνομα που θα ανακοινωθεί τη Δευτέρα, αλλά για όσα πρόκειται να ακολουθήσουν υπό την ηγεσία πια του εν λόγω ονόματος.

Η 47χρονη Λιζ Τρας, νυν υπουργός Εξωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου, θα είναι – εκτός συγκλονιστικού απροόπτου – η επόμενη πρωθυπουργός, που θα πάρει τα ντύνει από τον Μπόρις Τζόνσον: Η πρώτη γυναίκα που αναρριχάται στο εν λόγω πόστο στη Μεγάλη Βρετανία έπειτα από την Τερέζα Μέι και τη «σιδηρά» Μάργκαρετ Θάτσερ.

Ποια είναι η Λιζ Τρας; Μια πολιτικός με μακρά πορεία και... χαμαιλεοντικές τάσεις, που ξεκίνησε από τα κεντροαριστερά του πολιτικού φάσματος (ως πρόεδρος της νεολαίας των Liberal Democrats στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης και «εχθρός» της μοναρχίας) προτού μετακινηθεί στα δεξιά, και από το φιλοευρωπαϊκό στρατόπεδο του Remain (πριν από το δημοψήφισμα του 2016) προτού μετακινηθεί στην ευρωσκεπτικιστική αντίπερα όχθη του Leave (μετά το δημοψήφισμα).

Μια πολιτικός που σικαίνεται να χάνει

Στα μάτια των επικριτών της, η Τρας είναι υπερβολικά φιλόδοξη, υπέρ το δέον χαμαιλεοντική, ισχυρογνώμων, ομορφογνώστρια και ενίοτε προκλητική, ενώ ακόμη και δικόι της άνθρωποι (ο αδελφός της, για παράδειγμα) μιλούν για μια γυναίκα που σικαίνεται να χάνει... ακόμη και στη Monopoly.

Στα μάτια της πλειονότητας των Βρετανών ψηφοφόρων από την άλλη πλευρά ωστόσο, η Τρας παραμένει μια «άγνωστη».

Άγνωστη στους πολλούς

«Έχει περάσει από έξι υπουργικές θέσεις υπό τρεις διαφορετικούς πρωθυπουργούς... Ωστόσο, πολλοί Βρετανοί δεν την γνωρίζουν...», γράφουν οι ανταποκριτές της Washington Post, σκιαγραφώντας μια πραγματικότητα που αναμένεται βέβαια εκ των πραγμάτων να αλλάξει ξεκινώντας από τις 5 Σεπτεμβρίου και έπειτα, με την Τρας πια στην πρωθυπουργία ως «νέα θάτσερ». Η 47χρονη έρχεται να αναλάβει τα ντύνει του Ηνωμένου Βασιλείου σε μια εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία, έχοντας απέναντί της τους... πάντες.

Ανοιχτά μέτωπα με όλους

Η Μόσχα την περιμένει στη γωνία, ως «διαχρονική εχθρός» των Βρετανών, με αιχμή το Ουκρανικό. Υπενθυμίζεται εκείνη η επεισοδιακή συνάντηση που είχε η Τρας ως υπουργός Εξωτερικών με τον Ρώσο ομόλογό της, Σεργκέι Λαβρόφ, στη Μόσχα τον περασμένο Φεβρουάριο, πριν από τη ρωσική εισβολή, μια συνάντηση

«Κορυφαίοι Τόρις προειδοποιούν τη Λιζ Τρας ότι θα οδηγήσει μια βαθιά διχασμένη παράταξη σε αναπόφευκτη ήττα στις επόμενες εκλογές εάν δεν καταβάλει προσπάθεια ώστε να συμπεριλάβει ανώτερα στελέχη από όλο το κόμμα – μεταξύ αυτών και επικριτές του Μπόρις Τζόνσον – στο υπουργικό της συμβούλιο», γράφει ο Guardian.

με φόντο την οποία η ρωσική πλευρά είχε κατηγορήσει τότε τη Βρετανίδα ΥΠΕΞ πως δεν γνωρίζει καν εάν κάποιες περιοχές (Rostov, Voronezh) βρίσκονται στη Ρωσία ή στην Ουκρανία.

Ωστόσο και η Δύση από την άλλη πλευρά, δεν φαίνεται να περιμένει την πρωθυπουργοποίηση της Τρας με ανοιχτές αγκάλες. Κάθε άλλο. Αμερικανικές πηγές στέλνουν ήδη προειδοποιητικά μηνύματα, μέσω διαρροών και δημοσιευμάτων (Financial Times, New York Times), καλώντας την 47χρονη να αλλάξει ύφος και τακτική.

Η Τρας παρουσιάζεται, σε αυτό το πλαίσιο, να «έχει προηγουμένα» (όχι μόνο με τον Λαβρόφ αλλά) και με τον Άντονι Μπλίνκεν. Η συνάντηση που εκείνη είχε με τον Αμερικανό ΥΠΕΞ τον Σεπτέμβριο του 2021 στη Νέα Υόρκη φαίνεται πως προκάλεσε αλγεινές εντυπώσεις στους Αμερικανούς που τώρα διερωτώνται εάν η Βρετανίδα «θα φέρει μαζί της τον στόμφο και το πομπώδες της ύφος στη Ντάουνινγκ Στριτ».

Αλλά και πίσω στην Ευρώπη, παρά τα όσα προηγήθηκαν τα τελευταία χρόνια (πανδημία, πόλεμος στην Ουκρανία), τα σύννεφα του Brexit όχι μόνο παραμένουν αλλά και πυκνώνουν στην σκιά δημοσιευμάτων (the Guardian, FT) που θέλουν την επερχόμενη Βρετανίδα πρωθυπουργό να ενεργοποιεί το Άρθρο 16 του Πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία – Βόρεια Ιρλανδία, επιχειρώντας έτσι να παρακάμψει όσα είχαν συμφωνηθεί με τους Ευρωπαίους.

«Εάν οι Γάλλοι και οι Βρετανοί δεν είναι σε θέση να πουν αν είναι φίλοι ή εχθροί, τότε θα έχουμε πρόβλημα», σχολίασε από την πλευρά του ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν με το βλέμμα στραμμένο στις αμφιβολίες που είχε εκφράσει η Τρας όχι κάποια στιγμή στο μακρινό παρελθόν αλλά πριν από μόλις λίγες εβδομάδες αναφορικά με τον εάν η Γαλλία είναι τελικώς «φίλος» του Ηνωμένου Βασιλείου ή «εχθρός».

Προειδοποιήσεις

«Με βάση τη θητεία της Τρας στο υπουρ-

γείο Εξωτερικών, διπλωμάτες και αναλυτές προειδοποιούν ότι οι σχέσεις (σ.σ. του Λονδίνου) με τις Ηνωμένες Πολιτείες και, ακόμη περισσότερο, με την Ευρώπη θα μπορούσαν να γίνουν ακόμη πιο δύσκολες» το προσεχές διάστημα, γράφει ο Μαρκ Λάντλερ στους Τάιμς της Νέας Υόρκης.

Εκρηκτική είναι όμως παράλληλα η κατάσταση και εντός των βρετανικών συνόρων, και μάλιστα σε πολλά επίπεδα: κομματικά (για τους ίδιους τους Τόρις), πολιτικά (κόντρα με την αντιπολίτευση), κοινωνικά/οικονομικά (πληθωρισμός, ενεργειακή κρίση), και εθνικά (τάσεις ανεξαρτητοποίησης και σενάρια νέου δημοψηφίσματος στην Σκωτία).

Υπενθυμίζεται πως το κυβερνών Συντηρητικό κόμμα βγήκε βαθιά διχασμένο μέσα από την ψηφοφορία επί της πρότασης μομφής που είχαν καταθέσει βουλευτές της κυβερνητικής πλειοψηφίας κατά του Μπόρις Τζόνσον τον περασμένο Ιούνιο. Πλέον, ακριβώς τρεις μήνες μετά, δεν είναι λίγοι εκείνοι που προειδοποιούν την Τρας να μην γεμίσει την κυβέρνηση και τα υπουργεία με υποστηρικτές του Τζόνσον. «Κορυφαίοι Τόρις προειδοποιούν τη Λιζ Τρας ότι θα οδηγήσει μια βαθιά διχασμένη παράταξη σε αναπόφευκτη ήττα στις επόμενες εκλογές εάν δεν καταβάλει προσπάθεια ώστε να συμπεριλάβει ανώτερα στελέχη από όλο το κόμμα – μεταξύ αυτών και επικριτές του Μπόρις Τζόνσον – στο υπουργικό της συμβούλιο», γράφει ο Guardian.

Και η βρετανική αντιπολίτευση όμως περιμένει της Τρας στη γωνία, όπως άλλωστε και οι Βρετανοί ψηφοφόροι, διότι τα δεκάδες χιλιάδες μέλη των Τόρις που ψήφισαν στο πλαίσιο της εσωκομματικής διαδικασίας τη νέα πρωθυπουργό μπορεί να είναι περισσότερα από τους εκατοντάδες Συντηρητικούς βουλευτές αλλά δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν αντιπροσωπευτικά της βρετανικής κοινωνίας, ειδικά σε μια περίοδο πολλαπλών κρίσεων όπως είναι τρέχουσα, ενώ οι τιμές καλπάζουν και η βρετανική καθημερινότητα γεννά ιστορίες ενεργειακής τρέλας.

«Καυτός» ο χειμώνας που έρχεται

Τα χειρότερα ωστόσο, ίσως να μην είναι πίσω αλλά μπροστά. Αναλύοντας τις προκλήσεις για τη Βρετανία ενόψει του χειμώνα που έρχεται, οι συντάκτες του Gzero σκιαγραφούν ένα δυστοπικό μέλλον ύφεσης, πληθωριστικών πιέσεων, επιχειρήσεων που κατεβάζουν ρολά και ενεργειακών ελλείψεων, υπογραμμίζοντας πόσο πιο ευάλωτο ενεργειακά είναι το Ηνωμένο Βασίλειο σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες (λόγω περιορισμένων δυνατοτήτων αποθήκευσης αποθεμάτων και ενεργειακού μείγματος) παρά το γεγονός πως εκείνο εξαρτάται πολύ λιγότερο από το ρωσικό φυσικό αέριο.

Τι θα κάνει η Λιζ Τρας ως πρωθυπουργός μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον προκλήσεων; Η ίδια έχει πάντως διαμνύσει πως θα μειώσει τους φόρους...